

Suuri valiokunta

Perjantai 8.5.2020 klo 13.30—15.02

Läsnä

puheenjohtaja Satu Hassi vihr
1. varapuheenjohtaja Jani Mäkelä ps
jäsen Paavo Arhinmäki vas
jäsen Eva Biaudet r
jäsen Ritva Elomaa ps
jäsen Sari Essayah kd
jäsen Maria Guzenina sd
jäsen Jussi Halla-aho ps
jäsen Eveliina Heinäluoma sd
jäsen Olli Immonen ps
jäsen Pia Kauma kok
jäsen Ville Kaunisto kok
jäsen Kimmo Kiljunen sd
jäsen Johannes Koskinen sd
jäsen Antti Kurvinen kesk
jäsen Suna Kymäläinen sd
jäsen Arto Pirttilahti kesk (1, 2, 3, 4) (5 osittain)
jäsen Lulu Ranne ps
jäsen Arto Satonen kok
jäsen Iris Suomela vihr
varajäsen Mari Holopainen vihr
varajäsen Inka Hopsu vihr
varajäsen Pasi Kivisaari kesk (1, 2, 3, 4) (5 osittain)
varajäsen Matias Marttinen kok
varajäsen Anders Norrback r
varajäsen Jouni Ovaska kesk
varajäsen Jenna Simula ps
varajäsen Peter Östman kd

Sihteerit

valiokuntaneuvos Peter Saramo
valiokuntaneuvos Anna Sorto

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 28 jäsentä.

Pöytäkirja SuVP 18/2020 vp

2. Päätösvaltaisuus

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3. Euroryhmän epävirallinen videokokous 7.4.2020

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 34/2020 vp

EUN-raportti Euroryhmän videokokous 7_9.4.2020_8.5.2020 kokoukseen.pdf A 3

EUN-raportti EURORYHMAN RAPORTTI 2020-04-09.PDF (002)_8.5.2020 kokoukseen.pdf B 3

Raportointi

Valiokunnassa oli kuultavana:

- ministeri Katri Kulmuni

Avustajinaan:

EU-sihteeristön päällikkö

Marketta Henriksson

valtiovarainministeriö

finanssineuvos

Jouni Sinivuori

valtiovarainministeriö

Ministeri Kulmuni esitteli ministerikokouksen tulokset. Puheenvuoron käyttivät ed. Sato-nen, Ovaska, Suomela ja Arhinmäki. Ministeri Kulmuni vastasi puheenvuoroihin.

Merkittiin raportti saapuneeksi

Raportointi valmis.

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

4. Valtiovarainministereiden epävirallinen videokokous 16.4.2020

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 35/2020 vp A 4

EUN-raportti Valtiovarainministereiden epävirallinen puhelinkokous 16.4.2020.pdf B 4

Valmistelu

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

Raportointi

Valiokunnassa oli kuultavana:

- ministeri Katri Kulmuni

Avustajinaan:

Pöytäkirja SuVP 18/2020 vp

EU-sihteeristön päällikkö
Marketta Henriksson
valtiovarainministeriö
finanssineuvos
Jouni Sinivuori
valtiovarainministeriö

Merkittiin raportti saapuneeksi

Raportointi valmis.

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

5. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan investointipankin tekemästä ehdotuksesta EU Covid-19 -takuurahaston perustamisesta (EU Covid-19 -takuurahasto)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 9/2020 vp
U-jatkokirjelmä UJ 11/2020 vp A 5
Valiokunnan lausunto PeVL 10/2020 vp
Valiokunnan lausunto PeVL 12/2020 vp B 5

Jatkokirjelmä UJ 12/2020 vp - U 9/2020 vp on saapunut eduskuntaan.

Valiokunta päätti lähettää mahdollisia toimenpiteitä varten perustuslakivaliokuntaan, valtiovarainvaliokuntaan ja talousvaliokuntaan jatkokirjelmän UJ 12/2020 vp - U 9/2020 vp.

Valiokunta päätti perustuslain 50 §:n 3 momentin nojalla, että asian käsittelyyn osallistuvien valiokunnan jäsenten on noudatettava vaiteliaisuutta Vaiteliaisuutta pyydetään perustuslain 50 §:n 3 momentin nojalla muistion sivulla 6 olevan toisen kappaleen osalta vielä julkistamattomien tietojen takia.

Valiokunta merkitsi saapuneeksi valtiovarainvaliokunnan kannanoton: Valiokunta yhtyy valtioneuvoston kantaan ja korostaa kriisinhallintavälineen väliaikaista luonnetta sekä tuen osoittamista nimenomaan koronaepidemiasta johtuvaan poikkeukselliseen tilanteeseen. Neuvottelujen edetessä ja lopullisessa sopimuksessa Suomen takausvastuu tulee rajata tarkasti ja yksiselitteisesti. On myös huolehdittava siitä, ettei Suomen vastuu laajene sopimuksessa määritellystä enimmäisvastuusta rahaston kautta syntyneiden tappioiden kattamisen perusteella. Valiokunta korostaa eduskunnan budjettivallan ja kansallisen suveriniteetin huomioon ottamista sekä eduskunnan riittäviä ja oikea-aikaisia tiedonsaanti- ja vaikutusmahdollisuuksia. Valiokunta painottaa myös rahoitus- ja takaushakemusten huolellista ja läpinäkyvää arviointia erityisesti riskialttiiden rahoitusinstrumenttien osalta, jäsenvaltioiden tehokkaita osallistumismahdollisuuksia takuurahaston päätöksentekoon sekä päätöksenteon yksimielisyyttä.

Valiokunta merkitsi saapuneeksi talousvaliokunnan kannanoton: Talousvaliokunta viittaa valtiovarainvaliokunnan pöytäkirjakannanottoon (VaVP 22/2020 vp, kohta 3) ja korostaa talousvaliokunnan asian U 12/2020 vp yhteydessä esittämiä näkökohtia.

Pöytäkirja SuVP 18/2020 vp

Valiokunta merkitsi saapuneeksi perustuslakivaliokunnan kannanoton: Todettiin, että PeVL 10/2020 vp kannat ovat toistaiseksi voimassa.

Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan SuVEK 33/2020 vp: Valiokunta yhtyy valtioneuvoston kantaa lausunnossa SuVL 2/2020 vp esitetyillä perusteilla.

Perustuslakivaliokunnan lausunto PeVL 12/2020 vp on saapunut valiokuntaan.

Todetaan, että lausuntoon SuVL 2/2020 vp on jätetty seuraavat eriävät mielipiteet: ps, kok ja kd.

6. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta neuvoston asetukseksi eurooppalaisen hätätilasta aiheutuvien työttömyysriskien lieventämisen tilapäisen tukivälineen (SURE) perustamisesta covid-19-epidemian seurauksena (SURE-asetus)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 12/2020 vp

Valiokunnan lausunto PeVL 11/2020 vp

Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan SuVEK 34/2020 vp: Valiokunta yhtyy valtioneuvoston kantaa lausunnossa SuVL 2/2020 vp esitetyillä perusteilla.

Todetaan, että lausuntoon SuVL 2/2020 vp on jätetty seuraavat eriävät mielipiteet: ps, kok ja kd.

7. Euroryhmän videokokous 8.5.2020

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 50/2020 vp A 7

Valmistelu

Valiokunnassa oli kuultavana:

- ministeri Katri Kulmuni

Avustajinaan:

EU-sihteeristön päällikkö

Marketta Henriksson

valtiovarainministeriö

finanssineuvos

Jouni Sinivuori

valtiovarainministeriö

Ministeri Kulmuni esitteli euroryhmän kokouksen asiat. Puheenvuoron käyttivät ed. Kurvinen, Immonen, Essayah, Kiljunen, Koskinen, Heinäluoma, Arhinmäki, Ovaska, Kauma ja Suomela. Ministeri Kulmuni sekä sihteeristön päällikkö Henriksson vastasivat puheenvuoroihin.

Portugalin 11. ohjelman jälkeistä valvontaa koskeva raportti

Pöytäkirja SuVP 18/2020 vp

Itävallan alustavan budjettisuunnitelman päivitys

G7-valtiovarainministerikokouksen seuranta

Komission kevätennuste

COVID-19 - Euroopan vakausmekanismin (EVM) ennakkollisen rahoitustuen ehtojen mukauttaminen koronavirusepidemian euroalueen jäsenmaiden talouksille aiheuttamaan symmetriseen shokkiin

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

8. Valtioneuvoston selvitys: Euroopan unionin ja euroalueen vakaudenhallinnan turvaamiseksi ehdotetut rahoitusjärjestelyt koronavirukseen vuoksi

Valtioneuvoston E-selvitys E 26/2020 vp

E-jatkokirjelmä EJ 7/2020 vp A 8

Liiteasiakirja Euroopan vakausmekanismin ennakkollisen rahoitustuen ehtojen mukauttaminen koronavirusepidemian aiheuttaman taloudellisen epävakauden torjuntaan B 8

Liiteasiakirja ANNEX 4 BANK SOLVENCY.PDF O 8

Eriävä mielipide E 26_2020 vp_eriävä mielipide_ps.pdf P 8

Eriävä mielipide E 26_2020 vp_eriävä mielipide_kok.pdf Q 8

Eriävä mielipide E 26_2020 vp_eriävä mielipide_kd.pdf R 8

Jatkokirjelmä EJ 7/2020 vp - E 26/2020 vp on saapunut eduskuntaan.

Valiokunta päätti lähettää mahdollisia toimenpiteitä varten perustuslakivaliokuntaan, valtiovarainvaliokuntaan ja talousvaliokuntaan jatkokirjelmän EJ 7/2020 vp - E 26/2020 vp.

Valiokunta merkitsi saapuneeksi perustuslakivaliokunnan kannanoton: Valtioneuvoston kannan mukaan Suomi tukee Euroopan vakausmekanismin (EVM) rahoitustuen asianmukaista ehdollisuutta. Perustuslakivaliokunta pitää aikaisemman kannanottonsa (PeVP 27/2020 vp) mukaisesti perustuslain kannalta välttämättömänä, että Suomi tukee ja voi hyväksyä Euroopan vakausmekanismin (EVM) rahoitustuen käytössä vain ehdollisuuteen perustuvat ratkaisut. Perustuslakivaliokunnan käsityksen mukaan ehdollisuuteen liittyy kuitenkin suurta EU-oikeudellista epävarmuutta. Hallituksen on varmistuttava, että rahoitustuen ehdollisuus toteutuu asianmukaisesti EVM:n sopimuksen ja sitä koskevan oikeuskäytännön mukaisesti. EVM-sopimuksen 3 artiklan mukaan EVM:n tehtävänä on hankkia rahoitusta ja antaa tiukkoja, valitun rahoitusapuvälineen kannalta tarkoituksenmukaisia ehtoja noudattaen vakaustukea niille EVM:n jäsenille, joilla on tai joille uhkaa tulla vakavia rahoitusongelmia, jos tuki on välttämätöntä koko euroalueen ja sen jäsenvaltioiden rahoitusvakauden turvaamiseksi. EVM-sopimuksen 13 artiklan 3 kohdan mukaan rahoitusapujärjestelyyn liittyvät ehdot sisällytetään yhteisymmärryspöytäkirjaan, jonka on oltava kaikilta osin SEUT-sopimuksessa määrättyjen talouspolitiikan yhteissovittamistoimenpiteiden ja erityisesti kaikkien Euroopan unionin oikeuteen kuuluvien säädösten mukainen, mukaan lukien kyseiselle EVM:n jäsenelle osoitetut lausunnot, varoitukset, suositukset ja päätökset. Lisäksi ehdollisuutta on arvioitava sitä koskevan oikeuskäytännön mukaisesti

Pöytäkirja SuVP 18/2020 vp

(ks. Unionin tuomioistuin ratkaisu, C-370/12, Pringle, kohdat 129-147). SEUT 125 artiklan tarkoituksena on varmistaa, että jäsenvaltiot noudattavat tervettä finanssipolitiikkaa (Pringle, kohta 135). SEUT 125 artiklassa ei sen sijaan kiellä yhtä tai useaa jäsenvaltiota myöntämästä rahoitusapua jäsenvaltiolle, joka on yhä vastuussa omista sitoumuksistaan velkojilleen, sillä edellytyksellä, että tällaiseen apuun liittyvät ehdot ovat omiaan kannustamaan viimeksi mainittua toteuttamaan tervettä finanssipolitiikkaa (Pringle, kohta 137). Tiukkojen ehtojen, jotka asetetaan kaikenlaiselle EVM:n antamalle vakaustuelle, tavoitteena on sen varmistaminen, että EVM ja saajana olevat jäsenvaltiot noudattavat unionin etenkin jäsenvaltioiden talouspolitiikan yhteensovittamisen alalla toteuttamia toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on muun muassa taata se, että jäsenvaltiot jatkavat tervettä finanssipolitiikkaa (Pringle, kohta 143).

Valiokunta päätti yksimielisesti antaa yhteisen lausunnon asioista E 26/2020 vp, U 9/2020 vp ja U 12/2020 vp.

Sihteeri esitteli työjaoston lausuntoluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yleiskeskustelun aikana ed. Mäkelä ed. Ranteen kannattamana ehdotti, että eduskunnan kannaksi tulee kolmen eurooppalaisen hankkeen hylkääminen, jolloin myös perustelut on muutettava.

Ed. Essayah ehdotti ed. Östmanin kannattamana suuren valiokunnan kannaksi, että neuvottelujen tavoitteena tulee olla esillä olleiden esitysten hylkääminen, jolloin lausunnon perustelut on muutettava..

Ed. Satonen ehdotti ed Kauniston kannattamana lausunnon perustelujen muuttamista eriävästä mielipiteestä ilmenevällä tavalla..

Äänestettiin lausunnon pohjasta. (1) Ed. Mäkelän ehdotus voitti ed. Satosen ehdotuksen äänin 7 - 4. 14 tyhjää. (2) Voittanut ed. Mäkelän ehdotus voitti ed. Essayahin ehdotuksen äänin 5 - 2, 18 tyhjää. (3) Ratkaisevassa äänestyksessä työjaoston ehdotus voitti ed. Mäkelän ehdotuksesta äänin 14 - 7, 4 tyhjää. Työjaoston ehdotus otettiin käsittelyn pohjaksi..

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä muutettiin Valiokunnan perustelut-osion ensimmäisen kappaleen toisen virkkeen loppuosa monikkoon. Muuten luonnos hyväksyttiin sellaisenaan..

Lausuntoon jätettiin kolme eriävää mielipidettä.

9. Valtioneuvoston selvitys: Komission lisätalousarvioesitys nro 4 EU:n talousarvioon varainhoitovuodelle 2020; komission ehdotus Euroopan unionin solidaarisuusrahaston varojen käyttöönotosta Portugalin, Espanjan, Italian ja Itävallan avustamiseksi

Valtioneuvoston E-selvitys E 49/2020 vp

Pöytäkirja SuVP 18/2020 vp

Valiokunta merkitsi saapuneeksi valtiovarainvaliokunnan kannanoton: Valiokunta yhtyy valtioneuvoston kantaan.

Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan SuVEK 35/2020 vp: Valiokunta yhtyy erikoisvaliokunnan kannanoton mukaisesti valtioneuvoston kantaan.

10. Valtioneuvoston selvitys: EU:n tuleva elpymisrahasto

Valtioneuvoston E-selvitys E 39/2020 vp

Valiokunta merkitsi saapuneeksi perustuslakivaliokunnan kannanoton: Todettiin, että selvitys on siinä määrin yleisluonteinen, ettei sen perustuslaillinen arviointi ole vielä mielekäästä. Valiokunta ottaa asian käsiteltäväksi, kun se saa siitä perusteellisemman kirjelmän.

11. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksista covid-19-epidemian torjumisen erityistoimenpiteiksi Euroopan rakenne- ja investointirahastojen ja vähävaraisimmille suunnatun avun rahaston osalta (koronakriisin investointialoite plus)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 10/2020 vp

Valiokunta merkitsi saapuneeksi valtiovarainvaliokunnan kannanoton: Valiokunta yhtyy valtioneuvoston kantaan.

Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan SuVEK 36/2020 vp: Valiokunta yhtyy erikoisvaliokunnan kannanoton mukaisesti valtioneuvoston kantaan.

12. Valtioneuvoston selvitys: Komission ehdotus muuttaa vähävaraisimmille suunnatun eurooppalaisen avun rahastoa koskevaa asetusta (EY) 223/2014 liittyen COVID-19 kriisistä johtuvien erityistoimenpiteiden käyttöönottoon

Valtioneuvoston E-selvitys E 33/2020 vp

Valiokunta merkitsi saapuneeksi valtiovarainvaliokunnan kannanoton: Valiokunta yhtyy valtioneuvoston kantaan.

Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan SuVEK 37/2020 vp: Valiokunta yhtyy erikoisvaliokunnan kannanoton mukaisesti valtioneuvoston kantaan.

13. Valtioneuvoston selvitys: Komission suositus unionin yhteisestä työkalupakista liittyen mobiilisovellusten ja anonymisoidun liikkuvuusdatan käyttöön covid-19-kriisin torjumiseksi ja siitä ulospääsemiseksi

Valtioneuvoston E-selvitys E 44/2020 vp

Valiokunta merkitsi saapuneeksi liikenne- ja viestintävaliokunnan kannanoton: Liikenne- ja viestintävaliokunta hyväksyi seuraavan kannanoton: Valiokunta pitää valtioneuvoston tavoin komission suositusta, komission ja jäsenvaltioiden yhteistä työkalupakkia ja komission tietosuojaa koskevaa tiedonantoa oikeansuuntaisina. Valiokunta pitää sovellusten yhteentoimivuutta kannatettavana tavoitteena, mutta katsoo, että yhteentoimivuuden tavoittelu ei saa tarpeettomasti hidastaa kansallisten sovellusten käyttöönottoa. Valiokunta pai-

Pöytäkirja SuVP 18/2020 vp

nottaa komission suositusten mukaisesti, että sovellusten käytön tulee perustua vapaaehtoisuuteen. Keskeistä on valiokunnan käsityksen mukaan huolehtia yksityisyyden suojan ja muiden perusoikeuksien toteutumisesta sekä korkeasta tietoturvan tasosta. Hyödynnettävät tiedot tulee rajata vain siihen mikä on tarpeellista sovellukselle riittävän tarkkarajaisesti määritellyn tarkoituksen kannalta, tiedot tulee poistaa tietojen hyödyntämistä koskevan tarpeen päätyttyä ja tietoja ei tule voida käyttää mihinkään muihin tarkoituksiin. Valiokunta yhtyy valtioneuvoston kantaan korostaen edellä esitettyjä näkökohtia.

Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan SuVEK 38/2020 vp: Valiokunta yhtyy erikoisvaliokunnan kannanoton mukaisesti valtioneuvoston kantaan.

14. Valtioneuvoston selvitys: Komission ehdotukset liikenteen poikkeussäädöksiksi covid-19-epidemian oloissa

Valtioneuvoston E-selvitys E 50/2020 vp A 14

Liiteasiakirja Komission ehdotukset liikenteen poikkeussäädöksiksi covid-19-epidemian oloissa B 14

Asia on saapunut eduskuntaan.

Valiokunta lähetti asian mahdollisia toimenpiteitä varten liikenne- ja viestintävaliokuntaan.

Valiokunta merkitsi saapuneeksi liikenne- ja viestintävaliokunnan kannanoton: Ennakko-käsittelyssä liikenne- ja viestintävaliokunta katsoi, että komission ehdotukset ovat oikeasuuntaisia ja tarpeellisia. Katsastusten osalta valiokunta pitää opt-out- mahdollisuutta erittäin tärkeänä.

Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan SuVEK 39/2020 vp: Valiokunta yhtyy erikoisvaliokunnan kannanoton mukaisesti valtioneuvoston kantaan.

15. Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto ja pankkien vakavaraisuusasetuksen muutosehdotus COVID-19 pandemian vastaamiseksi

Valtioneuvoston E-selvitys E 51/2020 vp A 15

Liiteasiakirja Komission tiedonanto ja pankkien vakavaraisuusasetuksen muutosehdotus COVID-19 pandemiaan vastaamiseksi B 15

Asia on saapunut eduskuntaan.

Valiokunta lähetti asian mahdollisia toimenpiteitä varten talousvaliokuntaan.

16. Valtioneuvoston selvitys: EU:n komission tiedonanto vihreän kehityksen ohjelmasta (Green deal) 11.12.2019

Valtioneuvoston E-selvitys E 61/2019 vp

Valiokunnan lausunto TaVL 3/2020 vp

Valiokunnan lausunto YmVL 1/2020 vp

Valiokunnan lausunto MmVL 3/2020 vp

Pöytäkirja SuVP 18/2020 vp

Valiokunnan lausunto TuVL 1/2020 vp A 16

Tulevaisuusvaliokunnan lausunto TuVL 1/2020 vp on saapunut valiokuntaan.

17. Valtioneuvoston selvitys: Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi makrotaloudellisen avun antamiseksi laajentumis- ja naapuruuspolitiikan piiriin kuuluville maille COVID 19- pandemiakriisissä

Valtioneuvoston E-selvitys E 46/2020 vp

Merkittiin saapuneeksi ulkoasiainvaliokunnan ilmoitus: ei toimenpiteitä. E 46/2020 vp

18. Epävirallinen kehitysministerikokous 8.4.2020

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 44/2020 vp

EUN-raportti Raportti eduskunnalle - Epävirallinen EU:n kehitysministerikokous 8.4.2020 videoyhteydellä A 18

Raportointi

Merkittiin raportti saapuneeksi EU:n epävirallinen kehitysministerikokous 8.4.2020

Asia käsiteltiin kirjallisessa menettelyssä. Merkittiin selvitys saaduksi.

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

19. Työ- ja sosiaaliministerien epävirallinen videokokous 5.5.2020

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 47/2020 vp

EUN-raportti EU_TSTK_Työ_ja sosiaaliministerien epävirallinen videokokous 5.5.2020.pdf A 19

Raportointi

Merkittiin raportti saapuneeksi

Asia käsiteltiin kirjallisessa menettelyssä. Merkittiin selvitys saaduksi.

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

20. EU:n ja Länsi-Balkanin videohuippukokous 6.5.2020

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 49/2020 vp

EUN-raportti EUn ja Länsi-Balkanin videohuippukokous 6.5.2020_kirjallinen menettely suv 8.5.2020.pdf A 20

Raportointi

Merkittiin raportti saapuneeksi

Pöytäkirja SuVP 18/2020 vp

Asia käsiteltiin kirjallisessa menettelyssä. Merkittiin selvitys saaduksi.

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

21. Muut asiat

-

22. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on keskiviikkona 13.5.2020 klo 13.00.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Peter Saramo